

Pieter Menten (1899-1987)

kupiec, kolekcjoner sztuki, zbrodniarz wojenny
Wykształcenie - szkoła handlowa

1923: kupiec w Gdańsku; później we Lwowie z powodu groźby postępowania karnego (przestępstwo upadłościowe, oszustwo)

1934: Menten kupuje las i dwór w Sopocie (Galicja) od Isaaka Pistynera

1940: władze okupacyjne wykorzystują go jako powiernika i likwidatora wielu firm żydowskich (handlarzy dziełami sztuki, antykwariatów itp.); Menten nieopłacany pracownik służby bezpieczeństwa SS (SD)

1941: dobrowolnie zgłasza się do Einsatzkommando (EKzbV). Zaangażowany w "lwowskie morderstwa profesorów" oraz w kilka masowych mordów na Żydach w Galicji. 1942: aresztowany w Krakowie za przekupstwo i wzbogacenie osobiste. Proces zostaje wstrzymany z powodu uwikłania w proceder czołowych esesmanów

1945: aresztowany jako kolaborant, zwolniony z więzienia z powodu braku dowodów

1976: w De Telegraaf, Menten, który zostaje przedstawiony jako miłośnik sztuki i ofiara narodowego socjalizmu, ogłasza dużą aukcję w Sotheby's. Haviv Kanaan, siostrzeniec Isaaka Pistynera i dziennikarz izraelskiej gazety Haaretz, pisze artykuł śledczy o Mentenie. Holenderski dziennikarz Hans Knoop przeprowadza wywiady ze świadkami i prowadzi badania na miejscu w Podhorodcach.

Knoop przekazuje wyniki wymiarowi sprawiedliwości; ze względu na niebezpieczeństwo ucieczki uzgodniono ścisłą tajemnicę. W nocy przed planowanym aresztowaniem (15.11.1976) Pieter Menten wraz z żoną uciekają do Szwajcarii. Deportacja do Niderlandów pod warunkiem, że nie dojdzie do ekstradycji do Polski

1977: proces przed Sądem Specjalnym w Amsterdamie. Menten zaprzecza wszystkiemu i widzi siebie jako ofiarę KGB i żydowskiego spisku. Po kilku zeznaniach zmienia swoją strategię i twierdzi, że w 1952 r. władze przyznały mu bezkarność. Werdykt: 15 lat za masowe rozstrzeliwania w Podhorodcach

1978: rewizja: uchylenie wyroku na podstawie domniemanej obietnicy z 1952 r.

1979-80: uniewinnienie uchylone. Ostateczny wyrok: dziesięć lat więzienia i grzywna w wysokości 100.000 guldenów

1985: zwolniony z więzienia

Źródła: Schenk, Der Lemberger Professorenmord; Bajohr, Parvenüs und Profiteure; Pohl, Ostgalizien; mehrere Wikipedia-Artikel; Holocaust-research Project; Knoop, The Menten affair